

Πρόγραμμα Erasmus+ 2021-2027

ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Ένταξη και Πολυμορφία στον Τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης

ΟΔΗΓΙΕΣ

Το νέο Πρόγραμμα Erasmus+ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις ευκαιρίες συμμετοχής για όλους, με σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού για την επόμενη επταετία 2021-2027. Η προτεραιότητα της Ένταξης και Πολυμορφίας περικλείει και συνδέεται άμεσα με τις υπόλοιπες προτεραιότητες που διέπουν το νέο Πρόγραμμα και αφορούν σε όλες τις δράσεις του με σκοπό τη δημιουργία ενός ψηφιακού, πιο περιβαλλοντικά βιώσιμου και πιο κοντά στις ανάγκες της κοινωνίας Erasmus+.

Το νέο Πρόγραμμα Erasmus+ προβλέπει μια σειρά από εργαλεία για την ενίσχυση της συμμετοχής των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες.

Πέραν της επιπλέον χρηματοδότησης για την υποστήριξη συμμετοχής που αφορά τους ίδιους τους μετακινούμενους, ή/και τους οργανισμούς που μετέχουν στο Πρόγραμμα, μπορεί να γίνει χρήση ευέλικτων μορφών κινητικότητας με μικρότερη διάρκεια, όπως επίσης και να πραγματοποιηθούν προπαρασκευαστικές επισκέψεις για την καλύτερη οργάνωση της περιόδου κινητικότητας.

Μέτρα για τη συμμετοχή ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες συνιστάται να λαμβάνονται σε όλα τα σχέδια, είτε αφορούν κινητικότητα (KA1) είτε σχέδια συνεργασίας (KA2), ενώ συνιστάται ιδιαίτερος να περιλαμβάνονται στη Στρατηγική Διεθνοποίησης των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, όπως προβλέπεται στο Χάρτη Erasmus (ECHE).

Οι παρούσες οδηγίες θα πρέπει να διαβαστούν σε συνδυασμό με τις Οδηγίες εφαρμογής της Στρατηγικής για την Ένταξη και Πολυμορφία “Implementation guidelines Erasmus+ and Solidarity Corps Inclusion and Diversity Strategy” (v.1, 29-04-2021)

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_en

και τη Συμπληρωματική Ανακοίνωση της EM για την πρόσκληση υποβολής προτάσεων Erasmus+ 2021 /Τομέας Ανώτατης Εκπαίδευσης

<https://www.iky.gr/el/erasmusplus/item/2511>

Δείτε επίσης στο παρακάτω link της ACA (Academic Cooperation Association), της οποίας το ΙΚΥ είναι μέλος, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με ζητήματα υποστήριξης των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης για τη χάραξη στρατηγικής ένταξης και πολυμορφίας

<https://6kywp25ru3q2da9io37dyvc8-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2021/05/ACA-2021-05-25-Think-pieces-Article-3-A4-01-1.pdf>

Ορισμοί

Με τον όρο **inclusion (ένταξη)** αναφερόμαστε στην εξάλειψη των εμποδίων ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των μετακινούμενων ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες. Τα εμπόδια συμμετοχής στο Πρόγραμμα Erasmus+ μπορεί να σχετίζονται με αναπηρίες/σοβαρά προβλήματα υγείας, με μαθησιακές δυσκολίες/σχολική αποτυχία, με κοινωνικά και οικονομικά εμπόδια, με εμπόδια που σχετίζονται με τις διακρίσεις, καθώς και πολιτιστικά και γεωγραφικά εμπόδια. Επισημαίνεται ότι ορισμένα άτομα μπορεί να αντιμετωπίζουν **συνδυασμό των ανωτέρω δυσκολιών** που δημιουργούν ακόμα περισσότερα εμπόδια στη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα.

Ομάδες -στόχος της Στρατηγικής για την Ένταξη και Πολυμορφία :

Άτομα με λιγότερες ευκαιρίες

- **Άτομα με αναπηρίες** (π.χ. κινητική αναπηρία, τύφλωση, κώφωση, κλπ)
- **Άτομα με προβλήματα υγείας** (π.χ. χρόνια νοσήματα, συμπεριλαμβανομένων και των ψυχικών παθήσεων)
- **Εμπόδια που σχετίζονται με τα συστήματα εκπαίδευσης** (π.χ. άτομα που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες, προβλήματα στη σχολική τους πορεία, άτομα που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν/ έχουν εγκαταλείψει το σχολείο -NEETs)
- **Πολιτιστικά εμπόδια** λόγω διαφορετικής κουλτούρας (π.χ. πρόσφυγες, μετανάστες, άτομα που ανήκουν σε εθνικές/θρησκευτικές μειονότητες)
- **Κοινωνικά εμπόδια** (π.χ. πρώην φυλακισμένοι, πρώην χρήστες ουσιών, άτομα που είναι κοινωνικά περιθωριοποιημένοι. Επίσης, άτομα που είναι ορφανά, έχουν μονογονεϊκή οικογένεια, έχουν την ευθύνη παιδιών ενώ βρίσκονται σε νεαρή ηλικία, είναι οι πρώτοι από την οικογένειά τους που σπουδάζουν).
- **Οικονομικά εμπόδια** (π.χ. άτομα που έχουν πολύ χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, είναι άνεργα, ανήκουν σε υπερχρεωμένα νοικοκυριά, εργάζονται για να σπουδάσουν, έχουν έλλειψη στέγης ή ζουν σε συνθήκες προσωρινής στέγης).
- **Εμπόδια που σχετίζονται με τις διακρίσεις** (σε σχέση την καταγωγή, τη θρησκεία, την αναπηρία, το φύλο, την ταυτότητα φύλου, τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή και συνδυασμό αυτών)
- **Γεωγραφικά εμπόδια** (άτομα που ζουν σε απομακρυσμένες γεωγραφικά περιοχές, πολύ μικρά νησιά, προάστια που δεν συνδέονται τακτικά με το κέντρο της πόλης,

Για τον αναλυτικό ορισμό των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες παρακαλούμε δείτε τον Οδηγό του Προγράμματος 2021 /τις Οδηγίες εφαρμογής της Στρατηγικής για την Ένταξη και Πολυμορφία.

Με τον όρο **diversity (πολυμορφία)** εννοούμε την υποστήριξη συμμετοχής στο Πρόγραμμα ατόμων με διαφοροποιημένο προφίλ, απαντώντας στην ανάγκη παροχής ισότιμων ευκαιριών σε όλους, είτε πρόκειται για διαφορές όπως κάτοικος απομακρυσμένης περιοχής vs κάτοικος μεγάλης πόλης, είτε άτομα διαφορετικού γενετήσιου προσανατολισμού, είτε άτομα με αναπηρίες, άτομα με μαθησιακές δυσκολίες, Ρομά, μετανάστες, πρόσφυγες vs γενικός πληθυσμός, γυναίκες vs άντρες σε ορισμένους τομείς σπουδών, κλπ. Το ζητούμενο είναι το πώς θα νιώθουν όλοι ότι μπορούν να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα Erasmus+, αλλά και πώς θα μπορούν να συνεργαστούν εποικοδομητικά σε κοινές ομάδες.

Είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση σε μια **ολιστική προσέγγιση** που δεν θα στοχεύει αποκλειστικά στις ανωτέρω ομάδες-στόχο, αλλά και στην ενίσχυση της ενσυναίσθησης και της αποδοχής της διαφορετικότητας από τον λοιπό πληθυσμό, ώστε τα άτομα αυτά να μην στιγματίζονται. Τίθεται επίσης το ζήτημα της χρήσης θετικής γλώσσας για τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν.

Βήματα που πρέπει να κάνουν τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης για την υλοποίηση της Στρατηγικής για την Ένταξη & Πολυμορφία:

I. Συνιστάται τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης να ορίσουν έναν **Υπεύθυνο Ένταξης και Πολυμορφίας (HEI Inclusion officer)**, στον οποίο/στην οποία θα μπορούν να απευθύνονται για περισσότερες πληροφορίες και καθοδήγηση οι ενδιαφερόμενοι, ο οποίος μπορεί να είναι από το Γραφείο ERASMUS.

II. Τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης συνιστάται να **συμπεριλάβουν στη Στρατηγική Διεθνοποίησης πολιτικές συμπερίληψης** και να ορίσουν συγκεκριμένα μέτρα προσέγγισης και ένταξης στο Πρόγραμμα νέων πιθανών δικαιούχων που υπο-εκπροσωπούνται.

Τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης θα μπορούσαν να συστήσουν Ομάδα Εργασίας για την υποστήριξη της πολιτικής Εκπαιδευτικής ένταξης και συμπερίληψης. Η **ομάδα εργασίας** μπορεί να αποτελείται από τον Υπεύθυνο Ένταξης και Πολυμορφίας, καθώς και στελέχη τμημάτων Φοιτητικής μέριμνας/προσβασιμότητας/κοινωνικών υπηρεσιών/υπηρεσιών υγείας των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, μέλη επιτροπών για την παρακολούθηση της ακαδημαϊκής πορείας φοιτητών από ευπαθείς κοινωνικά ομάδες, Ακαδημαϊκοί Υπεύθυνοι Erasmus, εκπρόσωποι φοιτητών με λιγότερες ευκαιρίες, φοιτητές μέλη του δικτύου ESN, κ.α.

Σκοπός αυτής της ομάδας εργασίας είναι αφενός να καταγραφούν οι ανάγκες των φοιτητών που ανήκουν σε ομάδες με λιγότερες ευκαιρίες και αφετέρου να τεθούν συγκεκριμένοι ρεαλιστικοί στόχοι, καθώς και να επιλεγούν τα κατάλληλα μέτρα για την αύξηση συμμετοχής τους στο Πρόγραμμα. Συνιστάται να ληφθούν υπόψη τα διαφορετικά εργαλεία κινητικότητας που προσφέρει το νέο Πρόγραμμα, όπως μικτή κινητικότητα, κινητικότητα μικρής διάρκειας για υποψήφιους διδάκτορες, μικτά εντατικά προγράμματα. Επίσης, η διαδικασία υποβολής αίτησης επιπλέον χρηματοδότησης είναι σημαντικό να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των φοιτητών με λιγότερες ευκαιρίες και σε πρακτικά ζητήματα (π.χ. να είναι απλή η διαδικασία, να υπάρχει υποστήριξη στη συμπλήρωσή της, να μπορεί να συμπληρωθεί ηλεκτρονικά από κάποιο άτομο με προβλήματα όρασης, κλπ)

Τα μέτρα συνιστάται να περιλαμβάνουν στοχευμένες δράσεις επικοινωνίας και ολιστική και ισότιμη αντιμετώπιση της διαδικασίας επιλογής με κριτήρια, τα οποία θα λαμβάνουν υπόψη την **προτεραιότητα συμμετοχής στο Πρόγραμμα των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες**.

Επίσης είναι ζητούμενο να ληφθούν ειδικά μέτρα προετοιμασίας, καθοδήγησης και υποστήριξης των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος της κινητικότητας.

Στη στρατηγική συνιστάται να συμπεριληφθεί και η δυνατότητα παροχής εμπειριών διεθνοποίησης χωρίς κινητικότητα, μέσω της δημιουργίας κοινών ομάδων εργασίας μεταξύ εισερχόμενων και ημεδαπών φοιτητών (internationalization at home). Θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνεται η συμμετοχή των μετακινούμενων φοιτητών (συμπεριλαμβανομένων και αυτών με λιγότερες ευκαιρίες) σε κοινωνικές δράσεις στην χώρα υποδοχής, καθώς και η συμμετοχή εισερχόμενων φοιτητών σε αντίστοιχες δράσεις, σε συνεργασία με ημεδαπούς φοιτητές με σκοπό την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, της έννοιας του Ευρωπαίου Πολίτη και της παροχής εμπειριών διεθνοποίησης και σε όσους δεν μετακινούνται.

Συνιστάται τέλος η ενίσχυση της συνεργασίας με ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης με τα οποία τηρούνται διμερείς συμφωνίες ή /και φορείς υποδοχής ως προς αυτό τον σκοπό και μέσω της δυνατότητας που προσφέρει το νέο Πρόγραμμα για προπαρασκευαστικές επισκέψεις.

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα αξιολογείται κατά τη διάρκεια επιτόπιων επισκέψεων ελέγχου συστημάτων, όπως επίσης και στο πλαίσιο υποβολής τελικών εκθέσεων προς την ΕΜ. Για τον ποσοτικό έλεγχο εφαρμογής των μέτρων συμπερίληψης θα γίνεται χρήση στατιστικών δεδομένων από τα εργαλεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Όσον αφορά στην παρακολούθηση υλοποίησης των στόχων, τονίζεται η ανάγκη διαφύλαξης των προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Συστήνεται η μελέτη των εκθέσεων των φοιτητών και η λήψη ανατροφοδότησης από ομάδα φοιτητών (Focus group) που ανήκουν στις ομάδες-στόχο. Με βάση την ανάλυση των αποτελεσμάτων και την ανατροφοδότηση από τους φοιτητές θα επανεξετάζεται η Στρατηγική των ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης για τη Συμπερίληψη και Πολυμορφία σε ετήσια βάση.

Καλύπτονται δαπάνες που σχετίζονται με την οργάνωση δραστηριοτήτων κινητικότητας για συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες και οι οποίοι αιτούνται πρόσθετη επιχορήγηση βάσει πραγματικών δαπανών. Τα Ιδρύματα λαμβάνουν 100 ευρώ ανά συμμετέχοντα για τα άτομα με λιγότερες ευκαιρίες τα οποία έχουν αιτηθεί πρόσθετη επιχορήγηση.

III. Εκστρατεία ενημέρωσης

Συνιστάται ιδιαίτερα τα ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης να δημιουργήσουν **διακριτή σελίδα**, ενσωματωμένη στη σελίδα Erasmus+ του ιδρύματός τους, ειδικά για τους φοιτητές Erasmus+ με λιγότερες ευκαιρίες. Είναι σημαντικό να ληφθεί μέριμνα ώστε οι ιστοσελίδες να είναι προσβάσιμες σε άτομα με προβλήματα όρασης/ υπότιτλοι σε βίντεο για άτομα με προβλήματα ακοής, κ.λ.π.

Συνιστάται ιδιαιτέρως η τήρηση **της αρχής της πολυμορφίας στις εμπειρίες των φοιτητών που προβάλλονται**, ώστε να προωθούνται φοιτητές/φοιτήτριες με διαφορετικό προφίλ, συμπεριλαμβανομένων και των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες με σκοπό να λειτουργήσουν ως θετικό παράδειγμα ενίσχυσης της συμμετοχής αυτών των ομάδων στο Πρόγραμμα.

Άτομα με λιγότερες ευκαιρίες που έχουν λάβει μέρος στο Πρόγραμμα μπορούν να κληθούν ώστε να λειτουργήσουν ως Role Models (πρότυπα) για τις ομάδες-στόχο, κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων ενημέρωσης (δια ζώσης ή διαδικτυακών). Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προτείνεται να δίνεται έμφαση στην προβολή προσωπικών ιστοριών συμμετοχής στο πρόγραμμα που καταδεικνύουν ότι προσφέρει ευκαιρίες σε όλους.

Τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης καλούνται να παρέχουν **επαρκή ενημέρωση για τις διαφορετικές δυνατότητες που δίνει το νέο Πρόγραμμα** όσον αφορά στη μικτή κινητικότητα, τη βραχυχρόνια κινητικότητα διδακτορικών φοιτητών και τα μικτά εντατικά προγράμματα σπουδών, ως εναλλακτικά εργαλεία κινητικότητας που απευθύνονται και σε άτομα με λιγότερες ευκαιρίες που δεν μπορούν να μετακινηθούν για μεγαλύτερο διάστημα.

Το μήνυμα προς την ακαδημαϊκή κοινότητα, ανεξάρτητα από το εάν ανήκει κάποιος σε υποεκπροσωπούμενες ομάδες ή όχι, είναι ότι **το νέο Πρόγραμμα Erasmus+ είναι ανοικτό σε όλους** και ότι προσφέρεται ένας τρόπος μετακίνησης ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες του καθενός. Ιδιαίτερη έμφαση συνιστάται να δίδεται στο γεγονός ότι μια περίοδος βραχυχρόνιας κινητικότητας μπορεί να αποτελέσει εφαλτήριο για τη συμμετοχή σε μακροχρόνια κινητικότητα, καθώς μέσω αυτής οι φοιτητές με λιγότερες ευκαιρίες αποκτούν την αυτοπεποίθηση ότι μπορούν να ανταποκριθούν και στις ανάγκες μιας μεγαλύτερης περιόδου μετακίνησης στο εξωτερικό.

Κεντρικό μήνυμα της εκστρατείας του νέου Προγράμματος είναι ότι «όλα αρχίζουν εδώ» (It all starts here), δηλαδή ουσιαστικά η συμμετοχή στο Πρόγραμμα είναι η αρχή για την αντιμετώπιση εμποδίων, όποια κι αν είναι αυτά, σε συνδυασμό με το υπάρχον μότο «Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές». Η γλώσσα που χρησιμοποιείται για την επικοινωνία με τους ενδιαφερόμενους προτείνεται να είναι απλή, κατανοητή σε όλους.

Περισσότερες πληροφορίες και προωθητικό υλικό της καμπάνιας του νέου Προγράμματος Erasmus+ που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε, θα βρείτε εδώ:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/promotional_en

ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

A. ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ/ΣΟΒΑΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ

Οι φοιτητές/προσωπικό με αναπηρίες αποτελούν μια ιδιαίτερη κατηγορία μετακινούμενων, δεδομένου ότι πρέπει να υπερκεράσουν τις επιπλέον δυσκολίες και φόβους που τους δημιουργεί το πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζουν, ώστε να μετακινηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+.

Είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι οι αναπηρίες δεν καθίστανται πάντα αντιληπτές εκ πρώτης όψεως και πολλοί φοιτητές διστάζουν να τις κοινοποιήσουν, καθώς αποτελούν ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο. Στους φοιτητές/προσωπικό με αναπηρίες συγκαταλέγονται έτσι εκτός από όσους αντιμετωπίζουν κινητικές δυσκολίες και όσοι έχουν προβλήματα όρασης, ακοής ή πάσχουν από ένα χρόνια νόσημα, συμπεριλαμβανομένων και των ψυχικών παθήσεων. Για τον πλήρη κατάλογο των αναπηριών, σύμφωνα με τον νόμο υπ. Αριθμ. 4452/2017, παρακαλούμε δείτε το συνημμένο αρχείο. Σύμφωνα με απόφαση του ΙΚΥ, εκτός των ασθενειών που περιλαμβάνονται στο συνημμένο αρχείο, επιλέξιμοι για να λάβουν επιπλέον χρηματοδότηση είναι όλοι οι φοιτητές/προσωπικό που παρουσιάζουν αναπηρία 50% και άνω από φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση, με βάση βεβαίωση ΚΕΠΑ εν ισχύ.

Παροχή γενικής πληροφόρησης για τους φοιτητές/προσωπικό με αναπηρίες, από τα ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης

Τόσο το Ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης όσο και τα συνεργαζόμενα ιδρύματα με τα οποία έχει υπογράψει Συμφωνία Συνεργασίας στο πλαίσιο του ERASMUS+, **θα πρέπει να δίδουν εγκαίρως πληροφορίες σχετικά με :**

-την προσβασιμότητα των χώρων του ιδρύματος. Συστήνεται η εισαγωγή πληροφοριών στην πλατφόρμα <https://inclusivemobilityframework.eu/>

-την ανάγκη έγκαιρης προετοιμασίας της περιόδου κινητικότητας, τουλάχιστον έξι μήνες πριν.

Ειδικότερα όσον αφορά στους φοιτητές:

-τη δυνατότητα ειδικού διακανονισμού όσον αφορά στις εξετάσεις (πχ προφορική εξέταση, περισσότερος χρόνος)

-τη δυνατότητα παραχώρησης κατάλληλου δωματίου στη φοιτητική εστία

-τη δυνατότητα πρόσβασης των φοιτητών σε υγειονομικές υπηρεσίες

-τη δυνατότητα πρόσβασης σε φοιτητικές δραστηριότητες που διοργανώνονται από φοιτητικούς συλλόγους και τον ESN (Δίκτυο φοιτητών Erasmus+)

-Τα στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου υπαλλήλου του γραφείου Erasmus+ για τα άτομα με λιγότερες ευκαιρίες

Οι ανωτέρω πληροφορίες συνιστάται να δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ιδρύματος Ανώτατης Εκπαίδευσης και των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων στα ελληνικά και στα αγγλικά.

Προσωπικό με αναπηρίες

Είναι σημαντικό επίσης να αναρτώνται στην ιστοσελίδα σας πληροφορίες για τη δυνατότητα μελών του προσωπικού του ιδρύματός σας με αναπηρίες να λάβουν επιπλέον χρηματοδότηση ώστε να μετακινηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ με βάση τις πραγματικές δαπάνες.

Β. Φοιτητές με μαθησιακές δυσκολίες/ δυσκολίες που σχετίζονται με το σύστημα Εκπαίδευσης, φοιτητές που αντιμετωπίζουν διακρίσεις λόγω γενετήσιου προσανατολισμού, καταγωγής (π.χ. Ρομά), θρησκείας, φοιτητές μετανάστες/πρόσφυγες, φοιτητές που αντιμετωπίζουν γεωγραφικά εμπόδια.

Στην περίπτωση των φοιτητών με μαθησιακές δυσκολίες, κρίνεται σκόπιμο να λαμβάνονται σχετικά μέτρα από το Ίδρυμα υποδοχής και να δίδεται ενημέρωση για τη δυνατότητα εξέτασης των μαθημάτων προφορικά. Προς τούτο, συνιστάται να υπάρχει σχετική μνεία στη διδρυματική συμφωνία και ενημέρωση στην ιστοσελίδα σας.

Επίσης, το ίδρυμα συνιστάται να λάβει μέτρα γλωσσικής και διαπολιτισμικής προετοιμασίας φοιτητών με λιγότερες ευκαιρίες ώστε σε συνδυασμό με τα διαδικτυακά μαθήματα OLS να αποκτήσουν το απαιτούμενο επίπεδο γλωσσικής επάρκειας για τη μετακίνησή τους στο εξωτερικό, σε περίπτωση που προέρχονται από κοινωνικά περιβάλλοντα (π.χ. Ρομά, μετανάστες, πρόσφυγες) που δεν τους επέτρεψαν να έχουν επαρκή γνώση ξένων γλωσσών πριν εισαχθούν στο Πανεπιστήμιο. Η διαπολιτισμική προετοιμασία είναι επίσης σημαντική για όλους τους φοιτητές που αντιμετωπίζουν εμπόδια λόγω της καταγωγής τους, της θρησκείας τους ή/και του γενετήσιου προσανατολισμού τους. Σχετικές πληροφορίες συνιστάται να είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Ιδρύματός σας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Ι. Πρόσθετη επιχορήγηση ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες, για την κάλυψη δαπανών βάσει πραγματικού κόστους

Τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης που έχουν επιλέξει φοιτητές και/ή προσωπικό με λιγότερες ευκαιρίες μπορούν να υποβάλουν αίτηση στην Εθνική Μονάδα για πρόσθετη επιχορήγηση, προκειμένου να καλύψουν τις συμπληρωματικές δαπάνες για τη συμμετοχή ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες στις επιμέρους δραστηριότητες κινητικότητας.

Τα άτομα με λιγότερες ευκαιρίες είναι επιλέξιμα να λάβουν πρόσθετη επιχορήγηση, εφόσον η προσωπική, σωματική ή πνευματική κατάσταση ή η κατάσταση της υγείας τους είναι τέτοια ώστε η συμμετοχή τους στο σχέδιο / στη δραστηριότητα κινητικότητας δεν θα ήταν εφικτή χωρίς τη λήψη αυτής της επιπρόσθετης επιχορήγησης.

Τα ιδρύματα καλούνται να αναρτούν στον ιστότοπό τους πληροφορίες για το πώς μπορούν οι φοιτητές και το προσωπικό με λιγότερες ευκαιρίες να ζητήσουν και να λάβουν αυτήν την

επιπλέον επιχορήγηση. Η επιχορήγηση των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες καλύπτει το 100% των επιπρόσθετων δαπανών που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της κινητικότητας των συμμετεχόντων αυτών στο εξωτερικό. Η επιχορήγηση υπολογίζεται βάσει πραγματικών εξόδων, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά. Δημοσιεύεται σχετική ειδική ανακοίνωση από την Εθνική Μονάδα Συντονισμού σε ετήσια βάση.

Ενδεικτικά καλύπτονται οι παρακάτω επιπρόσθετες ανάγκες ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες, βάσει της εξατομικευμένης αίτησης που θα υποβληθεί στην ΕΜΣ/ΙΚΥ μέσω του Γραφείου Erasmus, η οποία θα αξιολογηθεί και η ΕΜΣ/ΙΚΥ θα εγκρίνει τις δαπάνες κατά περίπτωση:

- Συνοδός για το ταξίδι (προς τη χώρα υποδοχής και επιστροφή)
- Βοήθεια κατά τη διάρκεια των μαθημάτων (για καταγραφή σημειώσεων κ.α.)
- Ειδικό διδακτικό υλικό (μπράιγ, φωτοτυπίες σε μεγέθυνση, μαγνητοφώνηση διαλέξεων, κ.α.)
- Ειδική μεταφορά από το Ίδρυμα Προέλευσης στο Ίδρυμα Υποδοχής ή στην επιχείρηση και τοπικά κατά την περίοδο παραμονής στο εξωτερικό
- Στέγαση σε κατάλληλα εξοπλισμένο δωμάτιο (σε περίπτωση που η φοιτητική εστία δεν διαθέτει κατάλληλο δωμάτιο)
- Βοηθό κατά τη διάρκεια της ημέρας ή και της νύκτας
- Φροντιστή ασθενούς
- Ιατρική παρακολούθηση (φυσικοθεραπείες, τακτικό ιατρικό έλεγχο στη χώρα υποδοχής)
- Ειδική διατροφή
- Ιατρικά αναλώσιμα, εφόσον δεν καλύπτονται από την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης ή ιδιωτικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο

II. Συμπληρωματική Ενίσχυση ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες

Οι μετακινούμενοι είναι σημαντικά να λάβουν ενημέρωση για την επιπλέον οικονομική ενίσχυση που δικαιούνται, σύμφωνα με τη συμπληρωματική ανακοίνωση της ΕΜ.

A. Μακροχρόνια κινητικότητα

Οι φοιτητές που προέρχονται από ομάδες με λιγότερες ευκαιρίες, δικαιούνται προσαύξησης **250 € ανά μήνα**, επί της μηνιαίας επιχορήγησης που λαμβάνουν οι φοιτητές που μετακινούνται για σπουδές ή πρακτική άσκηση και πληρούν ένα τουλάχιστον από τα κατωτέρω (1) ή (2) κοινωνικο-οικονομικά κριτήρια:

- (1) Το κατά κεφαλήν εισόδημα να μην υπερβαίνει το ποσό των επτά χιλιάδων (**7.000**) Ευρώ για το πλέον πρόσφατο φορολογικό έτος.
- (2) Ανήκουν σε μία τουλάχιστον από τις παρακάτω Κοινωνικές Ομάδες με Λιγότερες Ευκαιρίες και το κατά κεφαλήν εισόδημα να μην υπερβαίνει το ποσό των οκτώ (**8.000**) Ευρώ για το πλέον πρόσφατο φορολογικό έτος:
  - i. Ο φοιτητής είναι γονέας μονογονεϊκής οικογένειας.
  - ii. Ο φοιτητής είναι γονέας με τρία (3) τέκνα και άνω, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο μέλος.
  - iii. Ο φοιτητής είναι ορφανός από δύο γονείς, εφόσον δεν έχει υπερβεί το 25^ο έτος της ηλικίας του. Ως ημερομηνία γέννησης θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης και ως ημερομηνία συμπλήρωσης του 25^{ου} έτους, θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου 2020.
  - iv. Ο φοιτητής είναι εξαρτώμενο μέλος γονέα με τρία τέκνα και άνω (εξαρτώμενα ή μη).
  - v. Ο φοιτητής είναι εξαρτώμενο μέλος μονογονεϊκής οικογένειας.
  - vi. Ο φοιτητής είναι εξαρτώμενο μέλος με γονέα ή γονείς ή/και ένα ή περισσότερα αδέρφια εξαρτώμενα μέλη, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.
  - vii. Ο φοιτητής έχει σύζυγο ή/και τέκνα-εξαρτώμενα μέλη με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.
  - viii. Ο φοιτητής είναι Έλληνας πολίτης μέλος της Μουσουλμανικής Μειονότητας της Θράκης.
  - ix. Ο φοιτητής είναι Ρομά.
  - x. Ο φοιτητής είναι πρόσφυγας.

- (3) Φοιτητές με αναπηρία τουλάχιστον 50%, εφόσον το κατά κεφαλήν τους εισόδημα, δεν υπερβαίνει το ποσό των εννέα χιλιάδων (9.000,00)ευρώ.

Ορισμοί:

- **Εξαρτώμενα Μέλη:** Τα πρόσωπα που αναφέρονται στη φορολογική δήλωση για το πλέον πρόσφατο φορολογικό έτος.
- **Ετήσιο Οικογενειακό Εισόδημα:** Το εισόδημα επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης, ήτοι το σύνολο του εισοδήματος, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των εισοδημάτων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό, για το πλέον πρόσφατο φορολογικό έτος, στην οποία ο φοιτητής είναι υπόχρεος ή εξαρτώμενο μέλος. Στην περίπτωση που ο φοιτητής εμφανίζεται σε αυτοτελείς φορολογικές δηλώσεις ως υπόχρεος και εξαρτώμενο μέλος αντιστοιχώς, για τον υπολογισμό του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος, αθροίζονται τα αντίστοιχα εισοδήματα επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης που προκύπτουν από τις εν λόγω (αυτοτελείς) φορολογικές δηλώσεις.
- **Κατά Κεφαλήν Εισόδημα:** Το πηλίκο της διαίρεσης του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος με τον συνολικό αριθμό των προσώπων που εμφανίζονται -ως υπόχρεοι ή εξαρτώμενα μέλη- στις φορολογικές δηλώσεις οι οποίες λαμβάνονται υπ' όψιν για τον υπολογισμό του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος.
- **Μονογονεϊκή Οικογένεια:** Οικογένεια με ένα γονέα ο οποίος ασκεί ή ασκούσε την επιμέλεια ενός τουλάχιστον τέκνου, για τους κάτωθι λόγους:
  - δυνάμει δικαστικής απόφασης και ο γονέας δεν έχει συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης ή
  - παιδιά εκτός γάμου αναγνωρισμένα ή μη και ο γονέας δεν έχει συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης ή
  - υιοθεσία από έναν γονέα ο οποίος δεν έχει συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης ή
  - ο γονέας τελεί σε χηρεία, ανεξαρτήτως ηλικίας του φοιτητή.

B. Βραχυχρόνια Κινητικότητα

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΑΤΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Διάρκεια Κινητικότητας με Φυσική Παρουσία	Ποσό Επιχορήγησης	Ομάδες με Λιγότερες Ευκαιρίες
Έως την 14 ^η ημέρα	70 ευρώ την ημέρα	+100 ευρώ για ολόκληρη την περίοδο της κινητικότητας
Από την 15 ^η έως την 30 ^η ημέρα	50 ευρώ την ημέρα	+150 ευρώ για ολόκληρη την περίοδο της κινητικότητας

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

Οι φοιτητές και προσφάτως απόφοιτοι που προέρχονται από **ομάδες με λιγότερες ευκαιρίες και συμμετέχουν σε βραχυχρόνιες κινητικότητες**, λαμβάνουν χρηματοδότηση για την κάλυψη δαπανών ταξιδιού που υπολογίζεται βάσει χιλιομετρικής απόστασης ανάμεσα στον τόπο προέλευσης του μετακινούμενου και στον τόπο διεξαγωγής της δραστηριότητας, και σε αυτό ισχύουν οι τιμές ανά ζώνη χιλιομέτρων, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα.

Αποστάσεις ταξιδιού	Περίπτωση συνήθους μετακίνησης	Περίπτωση πράσινης μετακίνησης
Μεταξύ 10 και 99 χιλιομέτρων:	23 ευρώ ανά συμμετέχοντα	-
Μεταξύ 100 και 499 χιλιομέτρων:	180 ευρώ ανά συμμετέχοντα	210 ευρώ ανά συμμετέχοντα
Μεταξύ 500 και 1999 χιλιομέτρων:	275 ευρώ ανά συμμετέχοντα	320 ευρώ ανά συμμετέχοντα
Μεταξύ 2000 και 2999 χιλιομέτρων:	360 ευρώ ανά συμμετέχοντα	410 ευρώ ανά συμμετέχοντα
Μεταξύ 3000 και 3999 χιλιομέτρων:	530 ευρώ ανά συμμετέχοντα	610 ευρώ ανά συμμετέχοντα
Μεταξύ 4000 και 7999 χιλιομέτρων:	820 ευρώ ανά συμμετέχοντα	-
Ίσες ή μεγαλύτερες των 8000 χιλιομέτρων:	1500 ευρώ ανά συμμετέχοντα	-

Πληροφορίες για τη διαδικασία αίτησης επιπλέον χρηματοδότησης ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες

Τα ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης καλούνται να δημοσιεύσουν στην ιστοσελίδα τους τις ακόλουθες πληροφορίες για τα άτομα με λιγότερες ευκαιρίες, όσον αφορά στη διαδικασία για την επιπλέον χρηματοδότηση που ενδεχομένως μπορούν να λάβουν:

- Οι φοιτητές οφείλουν να πληρούν τα λοιπά κριτήρια που θέτει το ίδρυμά τους για την επιλογή τους ως φοιτητές ERASMUS, όπως μέσος όρος βαθμολογίας, γνώση ξένων γλωσσών, εξάμηνο σπουδών, κ.α.
- Οι φοιτητές που προέρχονται από ομάδες με λιγότερες ευκαιρίες, δύνανται να λάβουν επιπλέον μόρια, όσον αφορά στην επιλογή τους, βάσει την στρατηγικής ένταξης και πολυμορφίας, όπως έχει οριστεί από το εκάστοτε Ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης.
- Οι εξερχόμενοι φοιτητές καλούνται να υποβάλουν αίτηση μέσω του ιδρύματός τους. Απευθείας αιτήσεις των φοιτητών προς την ΕΜ δεν γίνονται δεκτές.
- Η Εθνική Μονάδα με σκοπό τη μείωση της γραφειοκρατίας και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, δέχεται ηλεκτρονικά τις ανωτέρω αιτήσεις με σκαναρισμένα όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Επισημαίνεται ότι οι αιτήσεις θα πρέπει να αποστέλλονται ηλεκτρονικά από το οικείο γραφείο Erasmus.
- Οι φοιτητές καλούνται να υποβάλουν γραπτώς τις επιπλέον ατομικές ανάγκες τους, καθώς και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, όπως προκύπτουν από το πρόβλημα υγείας/αναπηρία/εμπόδιο συμμετοχής στο Πρόγραμμα που έχουν. Η περιγραφή αυτή θα πρέπει να συνοδεύεται για την περίπτωση ατόμων με αναπηρίες/σοβαρό πρόβλημα υγείας από σχετική ιατρική γνωμάτευση από Δημόσιο Νοσοκομείο, όχι παλαιότερη των τριών μηνών ή /και βεβαίωση ΚΕΠΑ ή άλλο επίσημο πιστοποιητικό εν ισχύ.
- Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση των ψυχικών παθήσεων, για εξασφάλιση της υγείας των μετακινούμενων φοιτητών, είναι σκόπιμο να υπάρχει επιπλέον πρόσφατη ιατρική βεβαίωση (δημόσιο νοσοκομείο) που να πιστοποιεί τη δυνατότητα συμμετοχής στο Πρόγραμμα.
- Οι φοιτητές θα πρέπει να υποβάλουν **λεπτομερή οικονομικό προϋπολογισμό** (παράρτημα Ι της αίτησης) για τις επιπρόσθετες ανάγκες που αναμένεται να αντιμετωπίσουν λόγω του προβλήματος υγείας/αναπηρίας/εμπόδιο συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Οι φοιτητές θα λαμβάνουν το 100% της επιπλέον χρηματοδότησης πριν από τη μετακίνησή τους.
- Οι φοιτητές πρέπει να γνωρίζουν ότι θα κληθούν να προσκομίσουν τα απαραίτητα παραστατικά (αποδείξεις πληρωμής) κατά την επιστροφή τους, διαφορετικά οι δαπάνες θα κριθούν μη επιλέξιμες.